

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: **D. S.**
zastoupen Mgr. Terezou Smutnou, advokátkou
sídlem Bratranců Veverkových 396, 530 02 Pardubice

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 10. 2019, č. j. X

takto:

- I. Žalované rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 10. 2019, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni k rukám její zástupkyně Mgr. Terezy Smutné, advokátky, náklady řízení ve výši 8.833 Kč, a to ve lhůtě do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2019, č. j. X. Tímto rozhodnutím žalovaná přiznala žalobci invalidní důchod I. stupně a návrh na přiznání invalidního důchodu II. stupně zamítla. Žalobce s rozhodnutím žalované nesouhlasí a považuje jej za nesprávné.
2. V žalobě a jejím doplnění ze dne 7. 8. 2020 žalobce především namítal, že žalovaný při posuzování stupně invalidity nesprávně hodnotil lékařské zprávy, resp. zdravotní dokumentaci, ze které vycházel. Ačkoliv tyto zprávy výslovně zmiňují trvalost, závažnost a neléčitelnost zdravotního postižení žalobce, jakož i potřebu neustálého dohledu a zvýšené celodenní péče, žalovaný se s těmito skutečnostmi ve svém rozhodnutí nijak nevypořádal. Z těchto zpráv tak rozhodně nelze dovodit závěr o invaliditě prvního stupně. Lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice (dále jen „OSSZ Pardubice“) MUDr. K. je navíc specializována na oblast anesteziologie a resuscitace a nikoli pro obor pedopsychiatrie. Naopak MUDr. C., v jejíž psychiatrické péči byl žalobce již v době posuzování jeho zdravotního stavu, disponuje potřebnou specializací a nadto jeho zdravotní stav zná nejlépe a dlouhodobě jej monitoruje.
3. Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že podle rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 19. 9. 2019, č. j. 24 Nc 905/2019-38 je žalobce omezen ve svéprávnosti, a to kromě jiného, také v pracovněprávních vztazích. Závěry posudkové komise o tom, že je schopen práce s určitými omezeními, jsou tak v rozporu s citovaným rozhodnutím.
4. Žalované rozhodnutí trpí podle žalobce nepřezkoumatelností. Lékařka OSSZ Pardubice MUDr. K. a posudkový lékař žalované MUDr. M. pouze obecně odkázali na lékařské zprávy. Pokud by však přistoupili k posouzení zdravotního stavu žalobce důsledně, byli by nuceni dospět k závěru, že jeho zdravotní stav je závažnějšího charakteru a neodpovídá invaliditě prvního stupně. Takový závěr plyne i ze zprávy již zmiňované MUDr. C. Žalobce je tak přesvědčen, že rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 8c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „*vyhláška o posuzování invalidity*“), tedy mentální postižení středně těžkého stupně. S ohledem na to žalobce navrhl, aby soud žalované rozhodnutí zrušil.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl, s ohledem na žalobní námitky směřující proti medicínskému posouzení, vypracování posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „*posudek PK MPSV*“). Pokud PK MPSV neshledá žalobce

invalidním pro vyšší stupeň invalidity, navrhl žalovaný žalobu zamítnout. Jinak ponechal rozhodnutí ve věci na úvaze soudu.

6. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“).
7. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) *„Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.“*
8. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *„Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.“*
9. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise MPSV, (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu – k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS.
10. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek Posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobce – zda byla příslušná Posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
11. Krajský soud si proto vyžádal, aby Posudková komise MPSV, odbor posudkové služby v Hradci Králové, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobce.
12. Z posudku Posudkové komise MPSV v Hradci Králové ze dne 10. 6. 2020, ev. č. SZ/2020/251-HK-6 soud zjistil, že v Posudkové komisi MPSV zasedala jako odborná lékařka v oboru psychiatrie MUDr. T. S. Posudková komise MPSV vycházela při zpracování posudku ze spisové dokumentace OSSZ Pardubice, z posudku žalované, ze zdravotní dokumentace a nálezů doložených ve spise od ošetřujícího praktického lékaře (MUDr. K.) a rovněž na podkladě zjištění při vlastním jednání PK MPSV.

13. Dle shora označeného posudku Posudková komise MPSV na svém zasedání dne 10. 6. 2020 dospěla k závěru, že pracovní schopnost žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla k datu vydání napadeného rozhodnutí nejméně o 35 %, ne však více než o 49 %. V daném případě se jedná o invaliditu prvního stupně podle ust. § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Podle Posudkové komise MPSV vycházeli lékaři OSSZ Pardubice i lékař žalované ze správného použití posudkových kritérií a zdravotní stav byl posouzen v souladu se zákonem. Podle PK MPSV nelze zdravotní postižení žalobce zařadit pod položku uvedenou v kapitole V, položky 8c) vyhlášky o posuzování invalidity, neboť by se muselo jednat o mentální postižení středně těžkého stupně s IQ 35-49 a těžké vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností. O takový stav u žalobce podle posudkových lékařů nejde. Míra poklesu pracovní schopnosti podle PK MPSV činí 40 %.
14. Nesouhlas se závěry posudku PK MPSV v Hradci Králové sdělil žalobce přípisem ze dne 30. 6. 2020 a rovněž již zmiňovaným doplněním žaloby. Šetření komise bylo předpojaté, odborná lékařka vyhodnotila zdravotní i psychický stav žalobce během 10 minutového rozhovoru. PK MPSV se nezabývala možností zvýšit horní hranici míry poklesu až o 10 procentních bodů z důvodu vícero zdravotních postižení. Přitom mezi další zdravotní postižení žalobce patří například porucha chování se zvýšeným sexualizovaným chováním, drobnější poruchy artikulace řeči, astigmatismus, alimentární obezita nebo obsedantně kompulzivní symptomatika. Výčet těchto postižení vyplývá ze všech lékařských zpráv, ze kterých žalovaný při svém rozhodování vycházel. Při jednání před soudem dne 19. 8. 2020 pak žalobce prostřednictvím své opatrovnice a zástupce zopakoval výhrady k předmětnému posudku PK MPSV.
15. Na základě zjištěných skutkových okolností dospěl soud k závěru, že ve věci je nutno z důvodu největší objektivity vyžádat srovnávací posudek PK MPSV v Praze.
16. PK MPSV v Praze ve svém srovnávacím posudku ze dne 6. 1. 2021, ev. č. SZ/2020/2007-PH-21 dospěla k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesla pracovní schopnost žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50 %, ne však více než o 69 %. Jedná se tedy o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla u žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí lehká mentální retardace s rozumovými schopnostmi na dolní hranici pásma. Stav byl komplikován závažnými poruchami chování, hypersexualitou. Patologické psychické projevy omezovaly sociální orientaci a adaptaci v běžném sociálním prostředí a závažným způsobem snižovaly jeho pracovní schopnost.
17. Jak plyne z výše uvedeného, PK MPSV v Praze se shodla s lékařem OSSZ Pardubice a lékařem žalované pokud jde o hodnocení posudkově nejvýznamnější příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a to lehké mentální retardace – kapitola V, položka 8b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Na rozdíl od předchozího posudkového zhodnocení však PK MPSV v Praze volila horní hranici procentního rozmezí, tj. 45 % s ohledem na hloubku mentálního deficitu. Jednotlivé výkony žalobce totiž spadají i do pásma středně těžké mentální retardace. PK MPSV v Praze také oproti předchozím posudkům zohlednila další postižení vyskytující se u osoby žalobce. Jednalo se o

vývojovou poruchu motorických funkcí, smíšenou poruchu chování a emocí se zvýšeným sexualizovaným chováním, neurotické příznaky – nutkavé chování, úzkost, depresivitu a somatoformní reaktivitu. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobce proto byla z tohoto důvodu zvýšena dle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity o 10 %. Celková hodnota poklesu pracovní schopnosti tak u žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí podle PK MPSV v Praze činila 55 %. Jedná se tedy o invaliditu druhého stupně. Podle posudku může žalobce vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na duševní schopnosti a v podstatně menší intenzitě, rovněž také jednoduché fyzické práce bez nároků na rychlost a zručnost a práce psychicky nenáročné, například v chráněných dílnách.

18. Z citovaného srovnávacího posudku PK MPSV v Praze soud rovněž zjistil, že posudková komise byla řádně obsazena. Zasedala v ní jako odborná lékařka v oboru psychiatrie MUDr. H. Ž. Posudková komise MPSV v Praze vycházela při zpracování srovnávacího posudku ze spisové dokumentace OSSZ Pardubice, z posudku žalované, z posudku PK MPSV ze dne 10. 6. 2020, ze soudní spisové dokumentace, ze zdravotní dokumentace ošetřujícího psychiatra MUDr. Č. a z psychologického vyšetření Mgr. M. V. ze dne 16. 11. 2020.
19. Na rozdíl od posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 10. 6. 2020 hodnotí krajský soud srovnávací posudek Posudkové komise MPSV v Praze jako jednoznačný, určitý, srozumitelný, úplný a přesvědčivý (neboť se v něm posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, reagovala na námítky žalobce a vyjádřila se k dalším namítaným postižením a své posudkové závěry náležitě zdůvodnila), a proto z něj soud při rozhodování vycházel. Závěry posudku v podstatné rovině korespondují s osobními tvrzeními žalobce, jež jsou podloženy objektivizovanými lékařskými zprávami popisujícími jeho zdravotní stav, resp. další zdravotní postižení (např. lékařské zprávy MUDr. Č. a MUDr. C.). PK MPSV v Praze se zabývala i dalším postižením vyskytujícím se u žalobce, když tato postižení zohlednila zvýšením procentního ohodnocení poklesu pracovní schopnosti. Krajský soud tak nemá závažnějších pochybností o správnosti posudku PK MPSV v Praze. Naopak v předchozím posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 10. 6. 2020, jakož i v posudku žalované zcela absentuje vypořádání námitek, které žalobce vznášel již proti posudkovému zhodnocení lékařem OSSZ Pardubice. Z předchozích posudků také není vůbec zřejmé, z jakých důvodů posudkoví lékaři nezohlednili další postižení žalobce.
20. Posudková komise MPSV v Praze se následně dostatečně vypořádala i s námitkou žalobce ve vyjádření k posudku ze dne 29. 1. 2021 stran zhodnocení zdravotního stavu dle kapitoly V., položky 9 přílohy citované vyhlášky. Uvedla, že poruchy psychického vývoje (kapitola V., položka 9 cit. vyhlášky) připadá u žalobce v úvahu pouze porucha motorických funkcí, tzv. dyspraxie. Pokud by však PK MPSV v Praze hodnotila toto postižení jako nejvýznamnější, odpovídal by pokles pracovní schopnosti lehkému postižení, tj. rozmezí 15-20 %.
21. Protože se dle citovaného posudku Posudkové komise MPSV v Praze jedná u žalobce o pokles pracovní schopnosti ve výši 55 %, nelze než uzavřít, že skutkový stav, který žalovaná vzala za základ napadeného rozhodnutí (pokles pracovní schopnosti ve výši 40 %), ve světle závěrů srovnávacího posudku Posudkové komise MPSV v Praze neobstojí

(srov. § 3 správního řádu). Žaloba tak byla důvodná, a proto soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I). V dalším řízení tak bude třeba, aby žalovaná opětovně posoudila a vyhodnotila zdravotní stav žalobce stran poklesu pracovní schopnosti, přičemž bude vycházet ze závěrů srovnávacího posudku vypracovaného Posudkovou komisí MPSV v Praze ze dne 6. 1. 2021, ev. č. SZ/2020/2007-PH-21.

22. Právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaná vázána (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a procesně neúspěšné žalované uložil povinnost nahradit procesně úspěšnému žalobci náklady řízení. Náklady řízení v tomto případě tvoří odměna advokátky za 6 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, nahlížení do spisu – ½ úkonu, doplnění žaloby, účast při jednání soudu dne 19. 8. 2020, vyjádření k posudku PK MPSV v Praze a účast při jednání soudu dne 25. 5. 2021) dle § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „*advokátní tarif*“) ve výši 5.500 Kč (5,5 x 1.000 Kč) a dále paušální náhrada hotových výdajů advokátky za 6 úkonů právní služby dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 1.800 Kč (6 x 300 Kč). Odměna zástupkyně tak činí 7.300 Kč. Protože je zástupkyně žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, náleží ji k přiznané odměně i částka odpovídající příslušné sazbě daně ve výši 1.533 Kč dle § 35 odst. 10 věty druhé s.ř.s. Celková výše nákladů řízení proto činí částku 8.833 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 25. května 2021

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.

soudce